

KYSTSTRATEGI

Hørsholm Kommunes langsigtede og helhedsorienterede vision

HØRSHOLM KOMMUNE
Januar 2021

Indhold

Indledning	2	Kystbeskyttelsesmetoder	10
Fire fokusområder	3	Enkeltprojekt	11
Hørsholms kyststrækning: En natur- og landskabelig perle langs Øresundskysten	4	Fællesprojekt	11
Eksisterende kystlandskab	5	Kommunale fællesprojekter	11
Eksisterende adgangsforhold og passagemuligheder	6		
Kystflora og fauna	7		
Globale udfordring med lokale løsninger	8		
Teknisk baggrundsrapport	9		
Strategilinje	9		
Ansøgning om lovliggørelse af eksisterende anlæg	9		

Kyststrategien er udarbejdet af Hørsholm Kommune

Fotos: Hørsholm Kommune

Layout: Kathrine Isaksen

Globale udfordring med lokale løsninger

Hørsholm Kommune er en kystkommune, og med det følger blandt andet udfordringer, som tager afsæt i de globale klimaforandringer; havspejlstigninger med erosion og oversvømmelse som resultat.

Hørsholm Kommune er sit ansvar bevidst, og ønsker med denne Kyststrategi at gå forrest og forvalte kysten helhedsorienteret og med langsigtede målsætninger for øje.

Kyststrategiens formål er at understøtte det lokale kystlandskab med dettes kultur – og naturperler, samt skabe løsninger, som giver mulighed for at reetablere og styrke naturens robusthed, skabe rekreative pusterum og samtidig sikre de enkelte matrikler mod erosion og oversvømmelse.

Kystforvaltning og kystbeskyttelse skal så vidt muligt gøres i fællesskab, da fælles projekter skaber langvarig helhedsorienteret beskyttelse. Fælles projekter kan være et aktiv for fritidslivet samt understøtte og forstærke kystens egne naturlige beskyttelsesforanstaltninger. Det kan bidrage til at kystnaturen får lov til at udfolde sig, så kommunens borgere, også om 100 år, kan nyde strand og bølger i Hørsholm Kommune.

Indledning

Hørsholm Kommune har en enestående naturmæssig beliggenhed med Øresund mod øst og store grønne områder mod vest. Kommunens kyststrækning er godt 6 km lang. Udover kyststrækningens varierende natur omfatter den også historiske, kulturelle, rekreative og æstetiske værdier, som er vigtige at værne om, så disse også er rige og mangfoldige om 100 år.

Kommunen har i samarbejde med COWI udarbejdet en langsigtet og helhedsorienteret kyststrategi. Kyststrategien er med til at understøtte, udvikle og sikre kommunens kyststrækning nu og i fremtiden i takt med, at de klimatiske forandringer forøger presset på kysten med stigende risiko for

erosion og oversvømmelse til følge.

Hørsholm Kommune ønsker med kyststrategien at understøtte en kyststrækning, som er tilpasningsdygtig, og hvor tiltag i forbindelse med beskyttelse mod erosion og oversvømmelse indtænkes og er med til at styrke kystens naturlige modstandsdygtighed.

Kyststrategien anbefaler de teknisk og økonomisk bedst egnede kystkonstruktioner, der understøtter to målsætninger for kysten i Kommuneplan 2017-29:

- En sammenhængende kystplanlægning, der giver offent-

ligheden mulighed for en aktiv benyttelse og adgang.

- Bevarelse af natur- og landskabsværdier langs kysten.

Strategien skal understøtte den sammenhængende kystplanlægning, der varetager og beskytter adgangsforhold, passage muligheder og bevarelse af natur – og landskabsværdier. Strategien skal ligeledes sikre, at kyststrækningen opleves som et naturligt landskabsrum og ikke bliver konstrueret geometrisk og får et teknisk præg. Kyststrategien skal understøtte, at kystbeskyttelses anlæg anlægges i fællesskab, med henblik på at indtænke merværdi for natur – og kulturlandskabet i udformningen af det kysttekniske anlæg.

Fire fokusområder

1. Hørsholm Kommune ønsker at arbejde for en helhedsorienteret og langsigtet kystplanlægning.

- Hørsholm Kommune vil arbejde for at fremme og understøtte fælles kystbeskyttelsesprojekter (se afsnit om kystbeskyttelsesmetoder på side 10), som understøtter multifunktionalitet, hvorved der kan opstå synergi mellem natur, rekreative formål, erosions – og oversvømmelsesbeskyttelse og, derved er der mulighed for at skabe merværdi (se bilag 2).

2. Hørsholm Kommune ønsker at arbejde for, at borgere kan føle sig trygge og informeret om, at de har mulighed for at anlægge et kystteknisk anlæg, som vil beskytte mod erosion og oversvømmelse i den nære fremtid.

- Kommunen har i samarbejde med COWI udarbejdet en detaljeret baggrundsrapport (se bilag 3). Baggrundsrapporten fungerer som vejledning til det rette kysttekniske anlæg, der både beskytter den enkelte private matrikel og samtidig understøtter den langsigtede helhedsorienterede kystplanlægning (se evt. bilag 2 for muligheder for multifunktionalitet).

3. Hørsholm Kommune ønsker en sammenhængende kystplanlægning, hvor adgang og benyttelse af kyststrækningen fremmes og Øresundskystens natur - og kulturlandskaber understøttes.

- Hørsholm Kommune vil sikre, at adgangsforhold til kysten og passageforhold langs kysten bibeholdes og forbedres (se evt. bilag 1 for eksisterende adgangsforhold). Adgangsforhold til kysten og passage langs kysten skal bibeholdes eller muliggøres, også når der etableres et nyt kystbeskyttelses anlæg eller søges om lovliggørelse af eksisterende kystbeskyttelses anlæg.
- Kystbeskyttelses anlæg (græsdiger, højvandsmure, skræntfodssikring, høfder bølgebrydere eller andre typer anlæg) må ikke hindre eller på anden måde skærme muligheden for at tilgå kysten af både offentlige og private fællesstier.
- Hørsholm Kommune vil arbejde for at synliggøre adgange til kyststrækningen.
- Hørsholm Kommune vil arbejde for at understøtte og fremme den rekreative værdi af hele kyststrækningen.

4. Hørsholm kommune ønsker at fremme en udvikling, der styrker de landskabelige og naturmæssige værdier langs kysten også for den næste generation.

- Hørsholm Kommune vil arbejde for at reetablere og styrke kystens naturlige robusthed og dermed skabe synergi mellem biodiversitet og kystbeskyttelse.
- Kystbeskyttelses anlæg skal etableres med hensyn til det naturlige strandmiljø og miljøets egne kystbeskyttelsesforanstaltninger skal indtænkes i den samlede løsning. Blandt andet skal græsbeklædte jorddiger fremstå organisk udformet og, der skal sikres sammenhæng i materialer og udformning langs hele kyststrækningen.

Hørsholms kyststrækning: En natur- og landskabelig perle langs Øresundskysten

Kyststrategien skal ses som et redskab til at fastholde og sikre, at kommuneplanens målsætninger for kysten opnås. Hørsholm Kommune har derfor udarbejdet en natur, landskabs-, og adgangsanalyse, som skal supplere den tekniske baggrundsrapport ved at sikre helhed og sammenhæng mellem Kommuneplanen og kyststrategien.

Landskabs- natur og adgangsanalysen kan findes i sin fulde længde i bilag 1.

Eksisterende kystlandskab

Kysten i Hørsholm Kommune er en klintkyst. Den gamle skrænt, som udgjorde kysten af det tidligere Littorinahav, ligger i dag 4-5 meter over havets overflade og mange steder tæt ved den nuværende kystlinje. Kysten er udsat for erosion, en såkaldt erosionskyst, særligt i nordgående retning. Rungsted Havn bremser en del af erosionen, men erosion og forskelligartet kystbeskyttelse præger i høj grad kystens fremtoning, der de fleste steder har en smal eller ingen bagstrand eller uden både for- og bagstrand.

Store dele af Kommunens kyststrækning er sikret med høfder, skråningsbeskyttelse og mure, alle af meget blandet og varieret karakter. Kombineret med de mange forskelligartede badebroer fremstår kyststrækningens landskabelige fremtoning meget sammensat og opbrudt uden overordnet helhed og sammenhæng.

Billede 1: Eksempel på naturstrand.

Billede 2: Eksempel på skræntfodssikring.

Billede 3: Eksempel på nedbrudt betonhøfde.

Eksisterende adgangsforhold og passagemuligheder

Kyststrækningen er udfordret med hensyn til adgangsforhold til kysten og passagemuligheder langs kysten, og mulighed for at benytte kysten som et rekreativt blågrønt pusterum, er mange steder vanskeliggjort.

Passage langs kysten i Hørsholm Kommune er de fleste steder mulig, men ofte opbrudt i kortere sammenhængende stræk. Der er få offentligt tilgængelige, tværgående adgangsforbindelser til kysten og en del passagevanskeligheder langs kysten. Det skyldes først og fremmest, at for- og bagstranden pga. erosion mange steder er ganske smal og, at skræntfods-sikring, badebroer, betonmure m.v. fylder på stranden, så passage er vanskelig og nogle steder ikke mulig. Tidevandet er desuden med til at påvirke, hvornår et område er passabelt via forstranden og ikke. Den flere steder fraværende forstrand og bagstrand og de mange hindringer betyder, at det ikke er muligt at gå en sammenhængende tur langs vandkan-ten fra nord til syd i Hørsholm Kommune.

Offentlig tilgængelige adgangsforhold til kysten nord for Rungsted Havn

De offentligt tilgængelige tværgående forbindelser udgøres nord for Rungsted Havn af tre stier ved Mikkelpborg Strand (Se kort 1). Den nordligste er ejet af Hørsholm Kommune, og de to sydligste er ejet af Naturstyrelsen. Ligeledes er der adgang ved Mikkelpborg Strandeng, gennem Hørsholm Kommunes

Strandlod samt gennem havnens offentligt tilgængelige ad-gange.

Sammenhængende passager langs kysten nord for Rungsted Havn

De længere sammenhængende passager langs kysten nord for havnen, findes ved Mikkelpborg Strandeng og fra Hørsholm Kommunes strandlod ned mod havnen. Ved Mikkelpborg Strand er der desuden nord på, på tværs af kommunegræn-sen til Fredensborg Kommune, sammenhængende tilgænge-lig strand.

Offentlig tilgængelige adgangsforhold til kysten syd for Rungsted Havn

Syd for havnen er størstedelen af kysten privatejet (se kort 2). De offentligt tilgængelig tværgående adgangsforbindelser findes ved Rungsted Badestrand, Rungsted Fiskerleje, overfor Sømandshvilevej (Privat sti med offentlig adgang), Egtoftevej (privat fællessti) og Immortellevej (privat fællessti).

Sammenhængende passager langs kysten syd for Rungsted Havn

Syd for havnen udgøres den længste sammenhængende til-gængelige kyststrækning strækningen mellem Rungsted Fi-skerleje (Stejlepladsen) til stiforbindelsen overfor Sømands-hvilevej.

Kort 1: Eksisterende adgangsforhold til kysten for offentligheden - Nord for Rungsted Havn, 2020.

Kort 2: Eksisterende adgangsforhold til kysten for offentligheden - Syd for Rungsted Havn, 2020.

Kystflora og fauna

Vegetationen og dyrelivet ved kyster er under kontinuerlig forandring, da vind, bølger, strøm og vandstandsvariationer dagligt flytter rundt på sandet, så kysten nogle steder bygges op og andre steder nedbrydes. Kysten er derfor konstant under forandring både over og under vandet. Ud over de daglige variationer er kysten også påvirket af årstidsvariationerne, og strandens bredde er derfor også dynamisk med en generelt bredere strand om sommeren og en smallere strand om vinteren. Øresundskysten ud for Hørsholm Kommune er præget af en kraftig nordgående sandvandring samt en skærmet bølgepåvirkning og vil naturligt bestå af en forstrand, strandvold og bagstrand (se figur 1). Mange steder har konsekvensen

ved at anlægge hård kystbeskyttelse været, at bredden på bagstranden og dermed bredden på den tørre del af stranden, som ikke dagligt påvirkes af bølger, blevet mindre. Andre steder har konsekvensen været, at stranden helt er forsvundet, da anlægget optager plads på både bag- og forstranden.

Marehalm, ålegræs og revler - kystens naturlige beskyttelsesforanstaltninger

Kysten har naturlige beskyttelsesforanstaltninger. Over havoverfladen, på den del af stranden, der ikke til dagligt påvirkes af bølger findes 1-årige og 2-årig planter, som blandt andet har egenskab af at holde på sandet. Under havoverfla-

den findes enge af ålegræs og revler. Ålegræsengene fungerer som erosionsbeskyttelse, der hvor sandtransporten langs kysten ikke er for kraftig. Den kystnære erosion dæmpes af ålegræssets rodsystem og ved, at planterne dæmper vandstrømmen. Revler har ligeledes en dæmpende effekt på bølgenes energi, der slår ind på stranden.

Billede 4: Eksempel på fri passage langs stranden.

Billede 5: Eksempel på skræntfodssikring, der fylder på stranden.

Teknisk baggrundsrapport

Hørsholm Kommune overtog ansvaret for kystbeskyttelse i 2018 fra Kystdirektoratet, og kommunen har i den forbindelse i samarbejde med COWI udarbejdet en teknisk baggrundsrapport (bilag 3), som præsenterer de muligheder, private grundejere har på egen matrikel, samt hvilke muligheder, der er for at deltage i et fællesprojekt. Ligeledes er tiltagene ind delt i, hvad der kan søges om tilladelse til at anlægge både her og nu og i fremtid. Dette er præsenteret i den tekniske baggrundsrapport som hhv. S0, S50 og S100. S står for strategi efterfulgt af varigheden 0, 50, 100, af strategien i år.

S0: Tiltag med en tidshorisont på ca. 20 – 25 år, der med fordel kan udføres indenfor de næste 5 år.

S50: Tiltag med en tidshorisont på ca. 40 – 50 år, der med fordel kan iværksættes om ca. 20 - 25 år.

S100: Tiltag med en tidshorisont på 80 – 100 års, der med fordel kan udføres om ca. 40 – 50 år.

I den tekniske baggrundsrapport er der ligeledes taget stilling til, hvilket serviceniveau og hvilke slags kyst og kystbeskyttelse Hørsholm Kommune ønsker, og på den baggrund er der udarbejdet forskellige kystbeskyttelsesløsninger for de 8 delstrækninger. Se opdelingen af de 8 delstrækninger i tabel 1 på side 12 i afsnittet: *Principper for kystsikring*.

Strategilinje

For at understøtte en langsigtet og helhedsorienteret kysstra-

tegi er der defineret en linje langs med kysten, i den tekniske rapport kaldet strategilinjen. Strategilinjen definerer, hvornår der må udføres individuel kystbeskyttelse på egen matrikel, og hvornår der kun kan foretages kystbeskyttelse i form af større sammenhængende fællesprojekter.

Mange af de projekter, som er præsenteret i den tekniske rapport, er tiltænkt som fællesprojekter. Fællesprojekter skaber løsninger, der tilgodeser en bred strækning, og hvor unødigt negativ påvirkning af nabostrækninger mindskes. Strategilinjen er blandt andet udarbejdet i forhold til den naturlige kystlinje og helhedsindtrykket på stranden, og derfor vil det forekomme, at strategilinjen på nogle strækninger skærer igennem private matrikler. Linjen deler kysten i, hvad der er muligt at få tilladelse til som privat matrikelejer og hvilke tiltag, der skal laves i fællesskab. Det er dermed de anbefalede tiltag, og ikke linjens præcise placering, som bør følges. Strategilinjen viser, hvor man som udgangspunkt kan få tilladelse til privat/fælles kystbeskyttelse.

Lovligt anlagte private anlæg er som udgangspunkt ikke nødvendige at fjerne, selvom de i forhold til strategilinjen skulle være anlagt som et fællesprojekt. Strategien anbefaler, at der med tiden udføres supplerende foranstaltninger i form af sandfodring.

Ansøgning om lovliggørelse af eksisterende anlæg

Hørsholm Kommune overtog ansvaret for kystbeskyttelse i 2018, i den forbindelse har Kommunen modtaget tilladelser,

der går tilbage til 2007. Kommunen kan derfor ikke lede i arkiverne efter sager, som er ældre end 2007. Det vil derfor være proceduren, at der ved ansøgning om vedligeholdelse, udvidelse m.m. skal søges om lovliggørelse af de eksisterende anlæg.

Kystbeskyttelsesmetoder

Der findes flere forskellige kystbeskyttelsesmetoder: Skråningsbeskyttelse, diger, høfder, bølgebryder, højvandsmure og sandfodring. Kystbeskyttelsesmetoderne skråningsbeskyttelse, høfder og bølgebryder har alle en direkte påvirkning af kystens naturlige udfoldelse. Hvis disse metoder ikke kompenseres med sandfodring, vil konsekvensen være, at stranden med tiden forsvinder ud fra de områder af kysten, der bliver negativt berørt af den hårde kystbeskyttelse.

Flere af kystbeskyttelsesmetoderne kan samtidig også anlægges med fokus på multifunktionalitet, hvorved der opnås en synergi mellem natur, rekreative formål, erosions- og oversvømmelsesbeskyttelse. Bilag 3 præsenterer de forskellige kystbeskyttelsesmetoder og opstiller deres tekniske detaljer, hvordan de påvirker kystens naturlige udfoldelse, om der er mulighed for at indtænke multifunktionalitet i anlægget, og hvorledes adgangsforhold til og passage langs kysten fortsat sikres og forbedres.

Tabel 1 og Diagram 1,2 og 3 viser en oversigt over hvilke tiltag, der med fordel vil kunne etableres inden for de 3 tidshorisonter. De 8 delstrækninger og mulige valg af kystbeskyttelse for hver enkelt delstrækning præsenteres detaljeret i den tekniske baggrundsrapport (bilag 3, kap 8).

Tabel 1: Scenarier

	S0	S50	S100
Delstrækning 1			
Landside/enkelt projekt	Græsbeklædt jorddige*	Græsbeklædte jorddiger forhøjes	Udbygning af eksisterende anlæg
Vandside/fælles projekt	Sandfodring**	Lav skræntfodsbeskyttelse sammen med sandfodring. Fastholdelse af sand med høfder eller kystparallelle bølgebryder	Udbygning af eksisterende anlæg
Delstrækning 2			
Landside/enkelt projekt			
Vandside/fælles projekt	Betonkant, ydre porøs stenkastning og sandfodring. Evt. høfder eller bølgebryder	Betonkant forhøjes	Udbygning af eksisterende anlæg
Delstrækning 3			
Landside/enkelt projekt			
Vandside/fælles projekt	Forhøje betonkant. Ydre porøs stenkastning sammen med sandfodring. Evt. høfder eller bølgebryder	Betonkant forhøjes	Udbygning af eksisterende anlæg
Delstrækning 4			
Landside/enkelt projekt			
Vandside/fælles projekt	Betonkant, ydre porøs stenkastning og sandfodring. Evt. høfder eller bølgebryder	Betonkant forhøjes	Udbygning af eksisterende anlæg
Delstrækning 5 Rungsted Havn			
Landside/enkelt projekt	Betonkant	Forhøje havnearealet	Forhøje havnearealet
Vandside/fælles projekt			

	S0	S50	S100
Delstrækning 6***			
Landside/enkelt projekt	Græsbeklædt jorddige og/eller mur	Udbygning af eksisterende anlæg	Udbygning af eksisterende anlæg
Vandside/fælles projekt	Sandfodring	Udbygning af eksisterende anlæg	Udbygning af eksisterende anlæg
Delstrækning 7			
Landside/enkelt projekt	Græsbeklædt jorddige*	Græsbeklædte jorddiger forhøjes	Udbygning af eksisterende anlæg
Vandside/fælles projekt		Lav skræntfodsbeskyttelse og sandfodring	Udbygning af eksisterende anlæg
Delstrækning 8			
Landside/enkelt projekt	Skræntfodsbeskyttelse		Udbygning af eksisterende anlæg
Vandside/fælles projekt		Skræntfodsbeskyttelse og sandfodring, høfder eller bølgerbryder	Udbygning af eksisterende anlæg

* Kan med fordel anlægges som et fællesprojekt.

** Kan med fordel rykkes fra S50 til S0.

*** Delstrækning 6 er delt op i A og B. Se detaljeret beskrivelse af 6A og 6B i bilag 3, kap. 8.

Enkeltprojekter

På landsiden af strategilinjen kan der anlægges enkeltprojekter, hvor den enkelte matrikelejer har mulighed for at etablere et anlæg til at beskytte mod erosion og/eller oversvømmelse. Den tekniske baggrundsrapport (kap. 8 i bilag 3) har udarbejdet konkrete anbefalede forslag til egnede typer af kystbeskyttelses anlæg.

Fællesprojekt

På vandsiden af strategilinjen kan der anlægges fællesprojekter, der kræver, at flere grundejere går sammen. Når flere grundejere går sammen, giver det større mulighed for at anlægge kystbeskyttelse, som både er effektiv overfor erosion og oversvømmelse, og samtidig opfylder kommuneplanens to målsætninger for kysten:

- 1) En sammenhængende kystplanlægning, der giver offentligheden mulighed for en aktiv benyttelse og adgang
- 2) Bevarelse af natur- og landskabsværdier langs kysten.

Fællesprojekter skaber mulighed for at indtænke merværdi i form af rekreative formål og understøtte de eksisterende natur- og landskabelige værdier.

Kommunale fællesprojekter

Ved kommunale fællesprojekter, er det kommunen som beslutter, at der skal foretages kystbeskyttelsesforanstaltninger til beskyttelse af flere ejendomme mod oversvømmelse eller erosion.

Fordelingen af udgifterne til et kommunalt fællesprojekt fastsættes af kommunen gennem en bidragsfordeling, hvor de ejere af fast ejendom, der har nytte af kystbeskyttelsen, kan blive pålagt et bidrag. Enhver, som vil kunne opnå en kystbeskyttelse eller anden fordel af en kystbeskyttelsesforanstaltning, kan anmode kommunen om at igangsætte denne proces uden forudgående konkret anmodning.

Principper for kystsikring

Diagram 1, 2 og 3: Diagrammerne er en læsning af den tekniske gennemgang fra Kyststrategien. Diagrammer og signatur for kystsikringselementer er udtryk for principper og gengiver ikke proportionelt eller skalamæssigt delementerne.

HØRSHOLM KOMMUNE